

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الگوی ارتباط حاکمیت شرکتی با محافظه‌کاری در ایران

The Pattern of Relationship between Corporate Governance and Accounting Conservatism

استاد راهنما

جناب آقای دکتر یحیی حساس یگانه

اساتید مشاور

جناب آقای دکتر صابر شعری - جناب آقای دکتر فرخ برزیده

اساتید داور

جناب آقای دکتر علی ثقفی - جناب آقای دکتر غلامرضا سلیمانی امیری

پژوهش و نگارش: مرتضی احمدی

زمستان ۱۳۹۲

تقدیم به:

مادر مهربان و همسر فداکارم

و به یاد پدر عزیزم که حضورش
از هر حضوری پررنگ‌تر است و در لحظه
لحظه زندگی با من است.

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که هستی از آن اوست و تنها اوست که سزاوار پرستش است، خداوندی که در تمام لحظات زندگی مرا یاری کرده است.

مراتب تقدیر و تشکر خود را از استاد فرزانه و گرانمایه، جناب آقای دکتر یحیی حساس یگانه که در تمامی مراحل تحقیق، با صبر و حوصله به راهنمایی اینجانب پرداختند و از بصیرت علمی ایشان در جای جای این تحقیق بهره‌جسته‌ام، ابراز می‌دارم. همچنین از اساتید محترم، جناب آقای دکتر صابر شعری و جناب آقای دکتر فرخ برزیده که مشاوره این تحقیق را بر عهده داشته و نظرات حکیمانه ایشان باعث غنای بیشتر این رساله گردید، کمال تشکر را دارم و از اساتید محترم، جناب آقای دکتر سید مجید شریعت پناهی و جناب آقای دکتر محسن سهرابی که در ابتدای کار مسئولیت راهنمایی و مشاوره اینجانب را بر عهده داشتند مزید امتنان را دارم. همچنین از اساتید بزرگوار جناب آقای دکتر علی ثقفی و جناب آقای دکتر غلامرضا سلیمانی امیری که زحمت داوری این رساله بر عهده ایشان بوده است، تشکر می‌نمایم. همچنین وظیفه خود می‌دانم که از کلیه اساتید گرانقدر در دوران کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری حسابداری خود در دانشگاه‌های اصفهان و علامه طباطبایی تشکر نمایم.

	فهرست
۲	چکیده
۲	فصل اول: کلیات تحقیق
۲	مقدمه
۴	بیان مسئله
۸	پرسش‌های تحقیق
۱۱	اهمیت و ضرورت انجام تحقیق
۱۲	هدف تحقیق
۱۳	فرضیه‌های تحقیق
۱۵	روش‌شناسی تحقیق
۱۵	نوع روش تحقیق
۱۵	روش گردآوری اطلاعات و داده‌ها
۱۵	جامعه آماری، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه
۱۶	روش آزمون فرضیه‌ها
۱۷	متغیرهای تحقیق
۱۷	متغیرهای مستقل
۱۹	متغیر وابسته
۲۰	متغیرهای کنترلی
۲۰	استفاده‌کنندگان از نتایج تحقیق
۲۰	تعاریف عملیاتی متغیرها
۲۵	ساختار تحقیق

۲۸	فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق
۲۸	مقدمه
۳۰	مبانی نظری تحقیق
۳۱	حاکمیت شرکتی
۳۳	تئوریهای حاکمیت شرکتی
۳۳	نظریه‌ی نمایندگی
۳۴	نظریه‌ی هزینه‌ی معاملات
۳۴	نظریه‌ی ذینفعان
۳۵	اصول حاکمیت شرکتی
۳۸	ساختارهای حاکمیت شرکتی
۳۸	سیستمهای درون سازمانی یا رابطهای
۳۹	سیستمهای برون سازمانی
۴۱	ساختار مالکیت
۴۱	نقش سرمایه‌گذاران نهادی در حاکمیت شرکتی
۴۴	تمرکز مالکیت
۴۶	نقش و قدرت هیئت مدیره‌ها در حاکمیت شرکتی
۴۷	تفکیک تصدی پست مدیریت عامل و ریاست هیات مدیره
۴۸	نقش مدیران غیرمؤلف (غیراجرایی) در حاکمیت شرکتی
۵۰	کمیته‌های هیات مدیره
۵۰	محافظه‌کاری حسابداری
۵۱	تعریف محافظه‌کاری
۵۵	محافظه‌کاری شرطی و غیرشرطی
۵۷	دلایل محافظه‌کاری
۵۷	تبیین‌های اقتصادی محافظه‌کاری حسابداری
۵۸	تبیین قراردادی
۶۲	تبیین دعاوی حقوقی
۶۳	تبیین مالیات
۶۵	تبیین قوانین و مقررات حسابداری (هزینه‌های سیاسی)
۶۶	ویژگی مشترک تبیین‌های اقتصادی
۶۸	معیارهای اندازه‌گیری محافظه‌کاری حسابداری

۶۸	معیار عدم تقارن زمانی سود باسو (AT)
۷۶	معیار عدم تقارن در رابطه اقلام تعهدی و جریان نقد (AACF)
۷۸	معیار نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری (MTB)
۸۱	مزایا و معایب معیار نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری (MTB)
۸۲	معیار اقلام تعهدی منفی (NA)
۸۴	مزایا و معایب معیار اقلام تعهدی منفی (NA)
۸۴	معیار اندوخته‌های پنهانی (HR)
۸۶	دیدگاه‌های موجود در مورد محافظه کاری
۸۶	انتقاد از محافظه کاری
۸۷	دفاع از محافظه کاری
۸۹	آخرین نظرات مراجع تدوین استانداردهای حسابداری در مورد محافظه کاری
۹۰	تمرکز مالکیت و محافظه کاری
۹۱	مالکیت نهادی و محافظه کاری
۹۲	ترکیب هیات مدیره و محافظه کاری
۹۴	بدهی و محافظه کاری
۹۵	پیشینه تحقیق
۹۵	تحقیقات خارجی
۹۵	پیشینه تحقیقات پیرامون رابطه محافظه کاری با متغیرهای مختلف
۹۸	تأثیر ویژگی‌های هیات مدیره و سایر مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی بر محافظه کاری
۱۰۴	تحقیقات داخلی
۱۱۳	جمع بندی
۱۱۵	مدل مفهومی تحقیق
۱۱۶	خلاصه فصل
۱۱۸	فصل سوم: روش تحقیق
۱۱۸	مقدمه
۱۱۹	تعریف تحقیق

۱۱۹	فرضیه سازی و ملاک‌های انتخاب فرضیه
۱۲۰	فرضیه‌های تحقیق
۱۲۱	متغیرهای تحقیق
۱۲۲	متغیرهای مستقل
۱۲۶	متغیر وابسته
۱۲۷	متغیرهای کنترلی
۱۲۷	روش شناسی تحقیق
۱۲۷	نوع روش تحقیق
۱۲۸	روش گردآوری اطلاعات و داده‌ها
۱۲۸	جامعه آماری، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه
۱۲۹	روش آزمون فرضیه‌ها
۱۳۰	رگرسیون چند متغیره
۱۳۲	آزمون فروض کلاسیک
۱۳۸	آزمون معنی‌دار بودن در الگوی رگرسیون
۱۳۸	آزمون معنی‌دار بودن معادله رگرسیون
۱۳۹	آزمون معنی‌دار بودن ضرایب رگرسیونی
۱۴۰	روش استفاده از داده‌ها
۱۴۱	خلاصه فصل
۱۴۴	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۴۴	مقدمه
۱۴۵	توصیف داده‌ها
۱۴۶	بررسی نرمال بودن توزیع متغیر وابسته
۱۴۷	مدل رگرسیون چندگانه

۱۴۷	برآورد مدل
۱۵۱	برآزش مدل برای تحلیل عاملی
۱۵۷	برآورد مدل به تفکیک اندازه شرکت
۱۶۰	برآورد مدل به تفکیک صنایع
۱۶۴	بررسی اعتبار مدل
۱۶۸	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادها
۱۶۸	مقدمه
۱۶۸	خلاصه تحقیق
۱۷۲	ارزیابی یافته های تحقیق
۱۷۲	ارزیابی نتایج حاصل از رگرسیون چندگانه
۱۷۹	ارزیابی نتایج حاصل از تحلیل عاملی
۱۸۰	تاثیر اندازه شرکت
۱۸۳	تاثیر صنعت
۱۸۶	محدودیت‌های تحقیق
۱۸۷	پیشنهاد‌های تحقیق
۱۸۷	پیشنهاد‌های کاربردی
۱۸۹	پیشنهاد‌هایی برای تحقیق‌های آتی
۱۹۲	فهرست منابع تحقیق
۱۹۲	منابع داخلی
۱۹۴	منابع لاتین
۲۰۰	داده های تحقیق

فهرست جداول و نمودارها:

۱۱۴	جدول شماره ۱-۲: مکانیزمها و اثر گذاری بر حاکمیت شرکتی و برآورد اثر گذاری بر محافظه کاری
۱۴۵	جدول شماره ۱-۴: آمار توصیفی
۱۴۵	جدول شماره ۲-۴: آمار توصیفی متغیرهای دامی
۱۴۶	جدول شماره ۳-۴: آزمون کلموگروف-اسمیرنف
۱۴۸	جدول شماره ۴-۴: نتایج تحلیل رگرسیونی
۱۴۸	جدول شماره ۵-۴: خلاصه اطلاعات مدل
۱۵۰	جدول شماره ۶-۴: ضرایب رگرسیونی مدل
۱۵۲	جدول شماره ۷-۴: کل واریانس توضیح داده شده
۱۵۲	جدول شماره ۸-۴: ماتریس چرخش عوامل
۱۵۳	جدول شماره ۹-۴: عوامل و متغیرهای تشکیل دهنده
۱۵۳	جدول شماره ۱۰-۴: نتایج تحلیل رگرسیون
۱۵۶	جدول شماره ۱۱-۴: خلاصه مدل
۱۵۶	جدول شماره ۱۲-۴: ضرایب رگرسیونی مدل
۱۵۸	جدول شماره ۱۳-۴: نتایج تحلیل رگرسیون
۱۵۸	جدول شماره ۱۴-۴: خلاصه مدل
۱۵۹	جدول شماره ۱۵-۴: ضرایب رگرسیونی مدل
۱۶۱	جدول شماره ۱۶-۴: نتایج تحلیل رگرسیون
۱۶۲	جدول شماره ۱۷-۴: خلاصه مدل
۱۶۳	جدول شماره ۱۸-۴: ضرایب رگرسیونی مدل
۱۷۳	جدول ۱-۵: خلاصه نتایج رگرسیون چندگانه
۱۷۴	جدول ۲-۵: مقایسه نتایج آزمون فرضیه اول با سایر تحقیقها
۱۷۴	جدول ۳-۵: مقایسه نتایج آزمون فرضیه دوم با سایر تحقیقها
۱۷۵	جدول ۴-۵: مقایسه نتایج آزمون فرضیه سوم با سایر تحقیقها

۱۷۵	جدول ۵-۵: مقایسه نتایج آزمون فرضیه چهارم با سایر تحقیق‌ها
۱۷۶	جدول ۶-۵: مقایسه نتایج آزمون فرضیه پنجم با سایر تحقیق‌ها
۱۷۶	جدول ۷-۵: مقایسه نتایج آزمون فرضیه ششم با سایر تحقیق‌ها
۱۷۸	جدول ۸-۵: مقایسه نتایج آزمون فرضیه هشتم با سایر تحقیق‌ها
۱۷۸	جدول ۹-۵: مقایسه نتایج آزمون فرضیه دهم با سایر تحقیق‌ها
۱۷۹	جدول ۱۰-۵: مقایسه نتایج آزمون فرضیه یازدهم با سایر تحقیق‌ها
۱۸۱	جدول ۱۱-۵: خلاصه نتایج تحقیق با در نظر گرفتن تاثیر اندازه شرکت
۱۸۲	جدول ۱۲-۵: مدل‌های حاصل از تفکیک اندازه شرکتها
۱۸۴	جدول ۱۳-۵: خلاصه نتایج تحقیق با در نظر گرفتن تاثیر صنعت
۱۸۵	جدول ۱۴-۵: مدل‌های حاصل از تفکیک صنعت
۴۰	نمودار ۱-۲: ساختار حاکمیت شرکتی
۷۱	نمودار ۲-۲: رابطه مفروض بین سود حسابداری و بازده سهام در صورت وجود محافظه‌کاری
۱۱۵	نمودار ۳-۲: مدل مفهومی تحقیق
۱۴۹	نمودار ۱-۴: توزیع نرمال
۱۵۱	نمودار ۲-۴: پراکنش باقیمانده
۱۵۴	نمودار ۳-۴: پراکنش عامل F1
۱۵۴	نمودار ۴-۴: پراکنش عامل F2
۱۵۵	نمودار ۵-۴: پراکنش عامل F3
۱۵۶	نمودار ۶-۴: پراکنش عامل F4

چکیده

ساختار حاکمیت شرکتی قوی منجر به نظارت بهتر بر مدیریت، تولید اطلاعات حسابداری به موقع، و افزایش سرعت شناسایی اخبار بد برای مطلع ساختن هیأت مدیره و انجام اقدامات لازم خواهد گردید (گارسیا و همکاران، ۲۰۰۵). در سوی دیگر، محافظه کاری ایجاد کننده سیستمی است که از اضافه پرداخت به مدیران جلوگیری کرده و مانعی برای هرگونه خوشبینی افراطی مدیران خواهد بود (واتز، ۲۰۰۳). اگر محافظه کاری واقعاً نقشی در اداره مشکلات نمایندگی ایفا کند، آنگاه انتظار می رود با افزایش تضاد منافع مدیران و مالکان، تقاضا برای محافظه کاری افزایش یابد. به این ترتیب شرکتهایی با ساختار حاکمیت شرکتی مناسبتر، درجه بالاتری از محافظه کاری را نیز نشان می دهند (گارسیا و همکاران، ۲۰۰۵). این بدین معنی است که انتظار می رود حساسیت بازده به اخبار بد نسبت به اخبار خوب در بین شرکتهایی با ساختار حاکمیت شرکتی قوی تر، بیشتر باشد (باسو، ۱۹۹۷).

در این تحقیق با بررسی اطلاعات ۱۷۹ شرکت حاضر در بورس اوراق بهادار تهران در طی دو سال ۸۸ و ۸۹ و با استفاده از رگرسیون چندگانه و داده های مقطعی، ارتباط بین مکانیزم های میزان سهام بزرگترین سهامدار، شخصیت اصلی بودن، میزان تمرکز سهام، حضور مدیر عامل در هیأت مدیره، مالکیت و نفوذ دولت، رتبه کیفیت افشا، میانگین سهام تحت تملک اعضا هیأت مدیره، درصد سهام شناور آزاد شرکت، حضور متخصص مالی غیرمؤلف در هیأت مدیره، نسبت مدیران غیرمؤلف و بزرگی مرجع حسابرسی از مکانیزم های حاکمیت شرکتی که نقش مهمی در این خصوص ایفا می کنند با محافظه کاری حسابداری مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج این پژوهش نشان می دهد که به غیر از میزان تمرکز سهام شرکت و کیفیت افشا و اطلاع رسانی بین سایر مکانیزم های حاکمیت شرکتی و محافظه کاری حسابداری روابط معنی داری وجود دارد.

واژگان کلیدی

حاکمیت شرکتی، محافظه کاری، هیأت مدیره، ذینفعان

Abstract

Strong corporate governance structure, leading to better monitoring of management, timely accounting information production, and increase the speed of bad news recognition for informing the board would take action (Garcia et al, 2005). On the other hand, conservatism has created a system that prevents the overpaid managers and executives will prevent any excessive optimism (Watts, 2003). If conservatism does really play a role in the agency problems, then the conflicting interests of managers and owners are expected to increase the demand for increased conservatism. Thus, firms with better corporate governance structure, also show a higher degree of conservatism (Garcia et al, 2005). This means that the expected return sensitivity to bad news than good news among firms with strong corporate governance structure, are more (Basu, 1997).

In this study information of 179 companies in Tehran Stock Exchange within two years 2009 and 2010, using the multiple regression analysis and cross-sectional data, mechanisms of communication between the stock's biggest shareholder, being the parent company, stock concentration, the presence of the CEO in the board, state ownership, , the average stock owned by members of the board, the percentage of free float shares of the company, the presence of outside financial expert on the board of directors, the percentage of outside directors, and the auditors, the certain corporate governance mechanisms play an important role in this regard has been studied with accounting conservatism.

The results show a significant relationship between the mechanisms of corporate governance and accounting conservatism there except the quality disclosure ratings and stock concentration.

Keywords: Corporate Governance, Accounting conservatism, Board of Director, Stackholder.

فصل اول

کلیات تحقیق

فصل اول: کلیات تحقیق

مقدمه

جدایی مالکیت از مدیریت منجر به عمومیت مسئله نمایندگی گردیده است. برای حل تضاد منافع ناشی از مسئله نمایندگی، مکانیزم‌هایی مطرح گردیده‌اند که از جمله این مکانیزم‌ها، مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی می‌باشند. در سالهای اخیر حاکمیت شرکتی به یک جنبه اصلی و پویای تجارت تبدیل شده است و توجه به آن به صورت تصاعدی رو به افزایش است (حساس یگانه، ۱۳۸۵)

حاکمیت شرکتی مجموعه مکانیزم‌های کنترلی داخلی و خارجی شرکتی است که تعیین می‌کند شرکت چگونه و توسط چه کسانی اداره شود. ساختار حاکمیت شرکتی که با حفظ تعادل میان اهداف اجتماعی و اقتصادی و اهداف فردی و جمعی سر و کار دارد، موجب ترغیب استفاده کارآمد از منابع و الزام پاسخگویی شرکت‌ها درخصوص ایفای وظیفه مباشرت برای اداره منابع می‌شود. توجه به حاکمیت شرکتی کارا و افزایش کارایی در قراردادهای مابین ذینفعان به منظور تقویت فرهنگ پاسخ‌گویی و ارتقای شفافیت اطلاعات در شرکتها و واحدهای اقتصادی که تمام یا بخشی از سرمایه آنها از طریق مردم تأمین شده است منجر به تخصیص کارای منابع و در نهایت رشد و توسعه اقتصادی می‌گردد (قالیباف و رضایی، ۱۳۸۶).

ادبیات موجود بیان می‌کنند که مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی به طور با اهمیتی، روبه‌های حسابداری شرکت و تصمیمات حسابرسان و کیفیت اطلاعات حسابداری را تحت تأثیر قرار می‌دهند (زیا و ژو^۱، ۲۰۰۹).

محافظه‌کاری یکی از ویژگیهای برجسته‌ی گزارشگری مالی است که در سالهای اخیر به خاطر رسوایی‌های مالی در شرکت‌هایی مانند انرون^۲ و وردکام^۳، توجه بیشتری را به خود جلب کرده است و برخی

¹ Xia & Zhu

² Enron

³ WorldCom

مطالعات اخیر مانند واتز^۴ (۲۰۰۳)؛ رویچوداری^۵ و واتز (۲۰۰۷) و لافوند^۶ و واتز (۲۰۰۸) به طور ویژه بر محافظه‌کاری تمرکز کرده‌اند.

از نظر اسمیت و اسکوسن^۷ (۱۹۸۷)، محافظه‌کاری عبارت است از انتخاب یک راهکار حسابداری تحت شرایط عدم اطمینان که در نهایت به ارائه کمتر داراییها و درآمدها بیانجامد و کمترین اثر مثبت را بر حقوق صاحبان سهام داشته باشد.

در کشور ما، کمیته‌ی فنی سازمان حسابرسی در مفاهیم نظری گزارشگری مالی، محافظه‌کاری را به عنوان یکی از مؤلفه‌های خصوصیت کیفی قابل اتکا بودن در نظر گرفته، اما واژه محافظه‌کاری را به کار نبرده است، بلکه از واژه‌ی احتیاط به جای آن استفاده کرده است. در مفاهیم نظری گزارشگری مالی پیوست استانداردهای حسابداری ایران درباره‌ی احتیاط چنین آمده است: تهیه کنندگان صورتهای مالی درعین حال باید با ابهاماتی که به گونه‌ای اجتناب ناپذیر بر بسیاری از رویدادها و شرایط سایه افکنده است، برخورد کنند (کمیته‌ی فنی سازمان حسابرسی، ۱۳۸۱)

مباحث بالا نشان می‌دهد محافظه‌کاری ابزاری بالقوه مفید برای هیات مدیره و ساختارهای حاکمیت شرکتی در جهت ایفای نقش تصویبی و نظارتی بر تصمیم‌های کلیدی به شمار می‌رود. از آنجا که هیات مدیره‌های قوی‌تر در انعقاد قراردادهای مؤثر، خبره هستند و از منافع محافظه‌کاری اطلاع بیشتری دارند، به احتمال بیشتری حسابداری محافظه‌کارانه‌تر را از مدیریت طلب خواهند کرد. همچنین استقرار سایر مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی نیز می‌تواند بر روی رفتار مدیریت تاثیر گذار باشد. در این تحقیق سعی بر آن داریم حدود تأثیر ساختار حاکمیت شرکتی و مکانیزم‌های آن در فرآیند گزارشگری مالی را مورد بررسی و

⁴ Watts

⁵ Roychowdhury

⁶ LaFond

⁷ Smith & Skousen

مطالعه قرار دهیم. به عبارت دیگر، در تحقیق حاضر به دنبال یافتن پاسخ علمی برای این پرسش هستیم که آیا شرکت‌هایی که دارای مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی مناسب می‌باشند، اقلام صورتهای مالی با محافظه‌کاری بیشتری شناسایی و گزارش می‌شوند؟

بیان مسئله

محافظه‌کاری که یکی از مهمترین میثاق‌های محدود کننده صورتهای مالی به شمار می‌رود، بر اعمال احتیاط در شناسایی و اندازه‌گیری درآمدها و دارایی‌ها دلالت دارد. بدون تردید، محافظه‌کاری جایگاه مهمی در باورهای حسابداران دارد؛ در واقع حتی عده ای آن را اصل حسابداری هم نامیده‌اند (ولک، تیرنی و داد^۸، ۲۰۰۴). محافظه‌کاری در بیان افراطی، همان مثل سنتی است که «هیچ سودی را پیش‌بینی نکن، اما همه زیان‌ها را پیش‌بینی کن» باسو^۹ (۱۹۹۷): این ضرب‌المثل را به عنوان تمایل حسابداری بر لزوم میزان قابلیت رسیدگی (تأییدپذیری) بالاتر، برای شناسایی سودهای عملیاتی نسبت به زیان‌های عملیاتی تفسیر می‌کند. علیرغم انتقادهایی که تاکنون به محافظه‌کاری شده است، محافظه‌کاری در حسابداری برای قرن‌ها دوام پیدا کرده و به نظر می‌رسد در چند دهه گذشته افزایش یافته است.

محافظه‌کاری از گذشته دور در تئوری حسابداری مطرح بوده و در عمل هنگام تهیه صورتهای مالی به عنوان یکی از ابزارهای حمایت از حقوق مالکان اعمال می‌گردیده است. توجه پیوسته و مستمر به این مفهوم و اهمیت دادن به آن در تدوین استانداردهای حسابداری می‌تواند نشان دهنده آن باشد که بکارگیری و اعمال رویه‌های محافظه کارانه از ویژگی فزونی منافع بر مخارج برخوردار است.

⁸ Wolk, Tearny and Dodd

⁹ Basu

هیات مدیره شرکت به عنوان نهاد هدایت کننده ای که نقش مراقبت و نظارت بر کار مدیران اجرایی را به منظور حفظ منافع مالکیتی سهامداران بر عهده دارد، از اهمیت بالایی برخوردار است. به نظر می‌رسد که رمز موفقیت شرکت، در گروی هدایت مطلوب آن است.

حاکمیت شرکتی نقش مهمی در استفاده از محافظه‌کاری ایفا می‌کند. حاکمیت شرکتی مجموعه ای از رویه‌هایی است که برای کسب اطمینان نسبت به استفاده کارا از دارایی‌های شرکت و عدم بکارگیری آنها در جهت اهدافی مغایر با اهداف ذینفعان پیاده می‌شوند. ساختار حاکمیت شرکتی قوی منجر به نظارت بهتر مدیریت، تولید اطلاعات حسابداری به موقع، و افزایش سرعت شناسایی اخبار بد برای مطلع ساختن هیات مدیره و انجام اقدامات لازم خواهد گردید. محافظه‌کاری نیز تمامی منافع ذکر شده در بالا را به دنبال خواهد داشت (گارسیا و همکاران^{۱۰}، ۲۰۰۵).

هیات مدیره‌ها نقش اساسی در تصمیم سازی دارند و حیاتی ترین جزء مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی، نظارت داشتن بر مدیریت است (دوئلمن^{۱۱}، ۲۰۰۶). محافظه‌کاری به عنوان ابزاری مفید برای هیات مدیره برای اجرای کامل وظایف کلیدی همچون تعیین استراتژی‌ها، نظارت همه جانبه بر مدیران اجرایی شرکت، اطمینان نسبت به پاسخگویی به سهامداران و ذینفعان در سالهای جدید مطرح شده است (جو آن هو^{۱۲}، ۲۰۰۹).

محافظه‌کاری ایجاد کننده سیستمی است که از اضافه پرداخت به مدیران جلوگیری کرده و مانعی برای هرگونه خوشبینی افراطی مدیران خواهد بود (واتز، ۲۰۰۳). نبود سیستم حسابداری محافظه کارانه باعث می‌شود که مدیران همچنان پروژه‌هایی با خالص ارزش فعلی منفی را ادامه داده تا زمانی نسبت به فروش‌های خود گزارش نکنند (بال^{۱۳}، ۲۰۰۱). با شناسایی سریعتر زیان‌ها، محافظه‌کاری به هیات مدیره کمک می‌کند تا

¹⁰ García Lara et al

¹¹ Duellman

¹² Joo Ann Ho

¹³ Ball

پروژه‌هایی با خالص ارزش فعلی منفی را شناسایی کرده و از ادامه آن جلوگیری کنند. همچنین دلایل ایجاد زیان را نیز متوجه شده و در پروژه‌های بعدی نسبت به آنها محتاطانه‌تر برخورد نمایند (احمد و دوئلمن^{۱۴}، ۲۰۰۷). بدین ترتیب مدیران هرگز به دنبال پروژه‌هایی با خالص ارزش فعلی منفی نخواهند رفت و منافع سهامداران را به خطر نخواهند انداخت.

مدیران برای اجتناب از عزل پیش از پایان دوره تصدیشان، برای پنهان کردن زیان‌ها انگیزه دارند. تحمل زیان‌ها و یا پذیرش پروژه‌های با خالص ارزش فعلی منفی می‌تواند سهامداران را به سمت برکنار کردن مدیران سوق دهد. بکارگیری محافظه کاری، شناسایی به موقع زیان‌ها را سرعت می‌بخشد و برای هیات مدیره و سهامداران شواهدی از ناکارایی عملیات فراهم می‌آورد و آنان را نسبت به پیگیری زیان و بررسی دلایل آن هوشیار می‌سازد. چنین بررسی‌هایی می‌تواند منجر به کنارگذاری مدیر و حذف پروژه‌هایی که ارزش فعلی خالص منفی دارند، شود. به دلیل وجود چنین تضادی بین منافع و انگیزه‌های مدیران، سهامداران و سایر تأمین کنندگان سرمایه، مکانیزم‌های ساختار حاکمیت شرکتی به کار گرفته می‌شوند تا با نظارت مؤثر بر قراردادهای رفتار مدیریت، مشکلات نمایندگی را کاهش دهند (فاما و جنسن^{۱۵}، ۱۹۸۳). ادبیات تحقیق در زمینه ساختار حاکمیت شرکتی بر نقش اعضاء مستقل یا غیر اجرایی (غیر مؤظف) هیات مدیره در کاهش مشکلات ناشی از مسئله نمایندگی، از طریق نظارت و هدایت رفتار مدیریت اجرایی و طراحی مشوق‌هایی برای آنان تأکید می‌کنند (فاما و جنسن، ۱۹۸۳).

گزارش کدبری^{۱۶} (۱۹۹۲) توصیه کرده است که هیات مدیره، باید حداقل دارای سه عضو مستقل باشد تا اعضای مزبور، توان تأثیرگذاری بر تصمیم‌های هیات مدیره را داشته باشند. علاوه بر این، قید شده است که

¹⁴ Ahmed & Duellman

¹⁵ Fama & Jensen

¹⁶ Cadbury, A. Report of the Committee on the Financial Aspects of Corporate Governance.

اکثریت مدیران باید مستقل از مدیریت شرکت باشند و نباید هیچگونه رابطه‌ای (به غیر از دریافت حقوق و مزایا و حق سهامدار بودن) داشته باشند که استقلال آنان را با مخاطره روبرو سازد.

مسائل نمایندگی به احتمال زیاد هنگام عدم همسویی مالکان و مدیران شدیدتر خواهد بود، اگر محافظه‌کاری واقعاً نقشی در اداره مشکلات نمایندگی ایفا کند، آنگاه انتظار می‌رود با افزایش تضاد منافع مدیران و مالکان، تقاضا برای محافظه‌کاری افزایش یابد. از سوی دیگر، مشخص شده است که در صورت جدایی مالکیت از مدیریت، همسویی بین منافع مدیران و مالکان کمرنگتر خواهد شد. بنابراین، محافظه‌کاری به عنوان یکی از ویژگی‌های کیفی صورتهای مالی، رابطه مستقیمی با مالکیت مدیران خواهد داشت.

با توجه به بحث‌های فوق می‌توان نتیجه گرفت که مکانیزم‌های حاکمیتی خاص مانند وجود اعضای مستقل در هیات مدیره با نظارت بر اعمال مدیریت و یا مالکیت مدیران با همسو نمودن منافع مدیران و مالکان می‌توانند به عنوان راهکارهایی در جهت حفظ منافع سهامداران (از جمله به وسیله محافظه‌کاری اتخاذ شده در روشهای حسابداری) به شمار آیند.

به این ترتیب شرکتهایی با ساختار حاکمیت شرکتی مناسب تر، درجه بالاتری از محافظه‌کاری را نیز نشان می‌دهند (گارسیا و همکاران، ۲۰۰۵). این بدین معنی است که انتظار می‌رود حساسیت بازده به اخبار بد نسبت به اخبار خوب در بین شرکتهایی با ساختار حاکمیت شرکتی قوی تر، بیشتر باشد (باسو، ۱۹۹۷).

از آنجائی که محافظه‌کاری ابزار مفیدی برای نظارت بر تصمیم‌گیری هاست، در ساختار حاکمیت شرکتی مناسب، هیات مدیره به دنبال سیستم حسابداری محافظه‌کارانه است.

ساختار حاکمیت شرکتی ضعیف باعث انتخاب هیات مدیره ضعیف گردیده و به مدیران این اجازه را می‌دهد که ریسک زیادی را متوجه ذینفعان شرکت نموده و بی‌مهابا در پروژه‌های مختلف سرمایه‌گذاری